

Nr 1/2020

Vårens medlemsnummer

MEDLEMSBLAD FOR
FRITHJOFs VENNER

Redaksjonen:
Fredrik Lange-
Nielsen
Brit Lehne
Liv Hem

Bladets adresse
Frithjofs Venner Post-
boks 134 Sentrum
3251 Larvik

Bankgiro.
2510 14 79032

Venneforeningen:
Leder
Ronald Nilsen

Web- adresse
www.frithjof.no

Sats/layout,
trykking
Print Konsult,
Høgenhallveien 12
3158 Andebu

Takk til alle bidrags-
ytere. Ideer til stoff og
bilder er velkommen

Forsidebilde:
*«Den originale
Kathleen i fint
driv med full
duk, flagget
på gaffelen
og mange
medseilere»*

Innhold

Kjære Frithjofs Venner	3
Årsberetning for Frithjofs Venner 2019	4
Medlemsfesten på Spiseriet fredag 7. februar	7
Rapport fra vinterens arbeid	8
Ny kunnskap om pioneren Colin Archers virke	10
Seilsesongen 2020	12
Det store losjubileet i 2020, «Los 300» er flyttet til 2021	14
Dikt: Ved havet	16
Revstien – et møte med havet	18
Seilingsplan 2020	20
Et vesen, en los og en losskøyte	23
Holmsbuprammen – en ener blant prammer	27
Sommerfest på bøljan blå	30
Til minne om liv og sommer.	
Halvdekkeren «Kathleen»s historie	31
Frithjofprodukter	37
Organisering	38

Norconsult

Rådgivende ingeniører

Kjære Frithjof Venner

Det er tid for ettertanke og spørsmål om hvordan vi skal ta vare på hverandre og den historiske skøyta Frithjof II, i, under og etter denne korona pandemien som vi er en del av.

- Koronavirus, hvor lenge?
- Riksantikvaren som ikke kunne tildele oss tilskudd i år.
- Avlysning av planlagte arrangement?
- Vårdugnad og betalingsforpliktelser?
- Sosial kontakt og planlegging av en annerledes sesong og forberedelser omkring videre drift når pandemien er tilbaketrukket.

En ting er sikkert, og det er at vi kan være veldig fornøyd og stolte over å ha klart å få gjennomført en utrolig dugnadsinnsats med å få restaurert Frithjof II tilbake mot sin opprinnelse fra rundt 1900 tallet og at vi i tillegg har fått flyttet våre lagrede historisk gjenstander fra låven i Ula og over til låven til Tjodalyng historielag.

I den anledning vil jeg her på vegne av oss alle sammen rette en stor takk til Owe Tenvik som tålmodig har oppbevart historisk materiale i låven i alle disse årene og en like stor takk til Svein Løsnes for at han på vegne av historielaget tok vel imot oss med håp om at vi sammen kan sørge for å få til en presentasjon av Frithjof II på Låven hos historielaget på Tjøllingvollen.

*Siste lass fra låven i Ula 4. oktober 2019
Erling Augland og Owe Tenvik*

*På plass i låven på Tjøllingvollen 4.
oktober 2019. Svein Løsnes og Erling Augland*

Styret i Stiftelsen vil nok en gang rette en stor takk til Frithjofs Venner og deres utrettelige dugnadsinnsats der vi alle har et mål for øyet med fokus på bevaring av skøyta til egen trivsel og bred nytte til allmennheten idag og for nye generasjoner.

Til slutt en oppfordring til alle som leser dette og ønsker eller kjenner noen som kan ha glede i å engasjere seg i å ta del i noen av vervene i vår organisasjon. Ta kontakt med oss !

Det vil være flott med nye ansikter og nye «koster», for det er god plass her hos oss.

Husk at en deltakelse i Stiftelsen og Frithjofs Venner gir en unik mulighet til maritime opplevelser for en rimelig økonomisk innsats.

Sjørelaterte opplevelser er sunt for kropp og sjel. Velkommen ombord !

Ønsker dere og Frithjof II en god «annerledes» sesong

Einar A. Andersen

Styreleder i Stiftelsen Losskøyta Frithjof II

Årsberetning for Frithjofs venner 2019

Styret i Frithjofs Venner har hatt følgende sammensetning i 2019:

Styremedlem: Anne Thorenfeldt
Styremedlem: Ronald Nilsen
Styremedlem: Svein Flusund
Styremedlem: Vigdis Mette Amlie
Styremedlem: Dag Ottar Vold
1. varamedlem: Bjørn Hellner
2. varamedlem: Olaf Klunderud
3. varamedlem: Linda Nilsen Augland

Andre sentrale funksjoner:

Dugnadsansvarlig: Fredrik Lange-Nielsen
Driftssjef: Thor-Ivar Gulliksen
Kasserer: Erling Augland
Seilingsansvarlig: Anne Thorenfeldt
Materiell/rekvisitt ansvarlig:
Vigdis Mette Amlie

Redaktør medlemsblad:

Fredrik Lange-Nielsen
Web-ansvarlig: Erling Augland
PR-gruppe ansvarlig:
Vigdis Mette Amlie

Representanter i styret for Stiftelsen Losskøyta Frithjof II:

Einar A. Andersen,
Erling Augland.

Generelt

Det har vært avholdt 4 styremøter. Styret har konstituert seg selv; Ronald Nilsen har fungert som leder av styremøtene og som sekretær. Det er ikke valgt egen kasserer for venneforeningen da vi har felles kasserer sammen med Stiftelsen, og kasserer velges av Stiftelsen. De øvrige styreoppgavene har styret fordelt mellom seg.

Det er ikke avholdt medlemsmøter i denne styreperioden. Sammensetningen av styret og de øvrige sentrale funksjonene i Frithjofs Venner er preget av høy grad av stabilitet og kontinuitet. Frithjofs Venner

er blitt en forening hvor de som er aktive jobber selvstendig og har delegert ansvar fra styret og Stiftelsen. Behovet for styremøter er redusert da mye av arbeidet som gjøres er basert på tillit og det er mye erfaring blant de som er aktive.

Samarbeidet mellom styret i Frithjofs Venner og Stiftelsen er tett, og vi deltar i hverandres styremøter. For å få en fullstendig oversikt over alle aktiviteter og utvikling er det derfor nødvendig også å se årsberetning fra Stiftelsen sammen med årsberetning fra styret.

Frithjofs Venner har samarbeidet med andre foreninger med planlegging og gjennomføring av Colin Archer Havnefestival.

Medlemsoversikt

Pr. 31.12.19 har vi 144 betalende medlemmer + 6 nyinnmeldte medlemmer. I tillegg er det 13 individuelle livsvarige medlemmer og 15 bedrifter o.l. som står som livsvarige medlemmer eller får bladet vårt av andre grunner. Styret er opptatt av at de som er medlemmer opprettholder medlemskapet. Kasserer har også i 2019 gjort en meget viktig og grundig jobb med oppfølging av medlemmer og innbetaling av medlemskontingent.

Medlemsbladet

Bladet har kommet ut med to nummer i 2019. Redaksjonen har bestått av Fredrik Lange-Nielsen, Vigdis Mette Amlie, Marit Ønvik og Brit Lehne. Det er den 35. årgang av medlemsbladet. Foruten informasjon om restaureringsarbeidet og aktiviteter i året som gikk, inneholder bladene artikler av høy historisk interesse om andre historiske skuter, sjøfolk og losing.

Dugnad

Startskuddet for årets dugnad gikk 8. januar og har vel stort sett foregått i hele 2019. Det er 15-16 medlemmer som gjennom året har stått på, og de dugnadsansvarlige har laget planer for hva som må gjøres og logistikk knyttet til de ulike oppgavene. Resultatet er at vi nå har en svært godt vedlikeholdt skøyte.

Seilsesongen 2019

I 2019 var endelig Frithjof II klar for en hel seilsesong etter langvarig restaureringsarbeid. Det er loggført 53 turer og totalt 730 store og små som har vært med som besøkende / mannskap. Kulturskrinet ble gjennomført for alle 5. klassene i distriktet i samarbeid med Oslofjorden friluftsråd i perioden 21. mai til 13. juni. Seilkurset gikk over 5 onsdager og hadde 5 deltakere.

Frithjof II var med i velkomstkomiteen sammen med andre seilskøyter og tok i mot redningsselskapets nye redningsskøyte "Odd Fellow III" den 14. mai, og uka etter var vi med å ønske RS 14 "Stavanger" velkommen. Senere i mai var vi med på Maritim familiedag på Skotta som ble arrangert sammen med Larvik Museum.

Andre arrangementer vi deltok på var: Pinsetokt til Isegran, Færderseilasen, lederbåt for den tradisjonelle båtkortesjen på Sankthansaften, Nordisk skutetreff, Colin Archer Havnefestival og Risør trebåtfestival.

Det ble gjennomført 3 turer til Svenner med til sammen 29 gjester i løpet av sommeren, og det ble gjennomført en sommerfest på fjorden for medlemmene. Frithjof II har også vært scene i et teaterstykke for et arrangement / byvandring som Larvik barne- og ungdomsteater hadde i 2019.

PR Gruppa

PR- gruppa ved Vigdis Amlie passer på å sende inn informasjon til ØP om aktiviteter og oppdatere.

Grasrotandel/Norsk Tipping

Pr 31.12.19 er det 35 personer som har registrert seg som "grasrot" spiller i Norsk Tipping. Det har i 2019 innbrakt kr. 8.084 til Stiftelsen.

Frithjofs internettside

Erling Augland har stått ansvarlig for vår internettside www.frithjof.no. Vår internettside har vært kontinuerlig oppdatert med ny informasjon og bilder fra de siste aktivitetene.

Utfordringer fremover

Ved inngangen til 2020 har vi en skøyte som er 124 år gammel. Skøyta har de siste årene gjennomgått en svært omfattende og kostbar men vellykket restaurering, og er nå tidsriktig restaurert tilbake til sine tidligste år. Vi har fått mye økonomisk støtte foruten at vi selv har utført en betydelig egeninnsats. Vi har fortsatt noen økonomiske utfordringer, men opplever at Stiftelsen gjør en meget god jobb mht det økonomiske.

"Frithjof – prosjektet" har nå levd siden 1984, da Stiftelsen ble etablert og kjøpte

Forts. neste side

UTLEIE AV BYGG- OG ANLEGGSUTSTYR

PEDER HAAKESTAD AS

Elvevn. 142, 3271 Larvik
Tlf: +47 33 16 38 38
mail@haakestad.no
www.haakestad.no

Utleie av stillaser,
lifter, minigravere
og diverse utstyr for
bygg og anlegg.

Frithjof II, og Frithjofs Venner ble dannet. Mange av dem som ble med i dette prosjektet de første årene er fortsatt med, og mange er kommet til siden, og mange har også sluttet. Det er viktig i årene fremover at vi klarer å trekke til oss nye krefter.

Vi har en stor interesse rundt Frithjof II. Vi er en historisk veteranbåt, et kulturminne om losing og kystkultur. Det er vårt mål å øke vårt samarbeide med andre foreninger, museum og andre offentlige instanser for å gi økt kunnskap om vår nære kystkultur, og ta vare på de historiske minnene som fortsatt finnes.

Styret i Frithjofs Venner

*Bjørn Hellner, Vigdis Mette Amlie,
Anne Thorenfeldt, Ronald Nilsen,
Svein Flusund, Dag Ottar Vold,
Olaf Klunderud, Linda Nilsen Augland*

Ken Aarsten Transport AS

Kranbil

Utleie/salg av lagercontainere
Transport/kranbiler
Tlf. 41 60 70 80
www.derdubor.noken_aarsten

RørleggerSenteret

Kirkestredet 1, (Skottebrygga) 3263 Larvik

Tlf. 33 18 43 15 – 33 18 49 34

Mob. 980 11 455 / 913 96 341 – Faks 33 18 20 59 –

www.rorleggersenteret.no

Vi utfører alt av rørleggerarbeid for bolig og industri – Butikk med stor utstilling

PORSGRUND

FM Mattsson

Fossbad

MILJØFYRTÅRN bedrift

Medlemsfest på Spiseriet fredag 7. februar

Vigdis Mette Amlie

Spiseriet på Storgata med indisk mat og atmosfære ble også i vinter valgt som sted for medlemsfesten. Det er fint for oss å ha et lite lokale for oss selv, når 19 glade venner skal samles.

Kveldens program var såre enkelt. Vigdis ønsket velkommen, og Fredrik fortalte litt om «ståa» i forhold til båten! Han dro også i gang vår kjære Frithjofsang - forhåpentligvis til glede for restaurangens øvrige gjester?? Vi ønsker jo flere medlemmer, selv om vi selvfølgelig er svært glad for de 163 som trofast støtter oss.

Vi har nå hatt Frithjof lenger enn noen andre, lenger enn Hvasserlosene! Vi betaler jevnt og trutt vår gjeld til Stiftelsen, og det er bestilt nytt storseil. Må det bli akkurat så sterkt og varig som vi ønsker! Dugnadene går sin gang, dekket bekes nå

under presenningen. Det er fint med litt informasjon når vi er samlet såpass mange. Mon tro om vi er Norges mest profilerte - og sikkert best bevarte skøyte? 10.-14. august er vi nemlig invitert til Arendalsuka i forbindelse med det store losjubileet! Einar hadde i anledning sommerens tur til Brest med seg noen «profilklær» vi kunne se på. Interessen rundt turen har vært bra, med 26 interesserte.

Hyggelig å treffes - neste treff blir på bøljan blå i mai/ juni- kanskje med full båt??

Vi hygger oss på Spiseriet. Fv: Britt og Per Oscar Larsen, Dag Høibø, Anders Bruusgaard, Håkon Tveit, Anne Thorenfeldt, Bjørn Hellner og Einar A Andersen.

Rapport fra vinterens arbeid

Fredrik Lange-Nielsen

Startskuddet for vintersesongen 2019/2020 gikk 5. nov. Da møttes driftssjef Thor Ivar Gulliksen, dagnadsansvarlig Fredrik Lange-Nielsen og tidligere driftssjef Erling Augland ombord og la planer for fullføring av restaureringsarbeidet og andre oppgaver gjennom vinteren. Tre nye aktive Frithjofvenner var også med, Bjørn Andresen, Svein Harald Endresen og Anette Nordahl Bull. Søndag 10. nov ble Frithjof dekket til og så ble det fellesdugnad på tirsdager under skiftende ledelse av Thor Ivar, Erling og Fredrik. Vi tok juleferie fra 17.12. til 7.01.20 og fortsatte å jobbe på tirsdagene frem til tirsdagen før den årlige vårpussen startet lørdag 28.03. I

løpet av vinteren har noen jobbet med egne oppgaver. Anders har blant annet bygd beskyttelseskasse rundt ferskvannskpumpa og el. uttaket foran i babord benk. Øyvind og Thor Ivar har montert to nye lysprismer i dekket over byssa til erstatning for det runde glasset som satt der før. Dag Ottar har bygd nye batterikasse der batteriene nå står fastspent. Fredrik har hengt opp kleskroker i køyer, salong, forpigg og toalett. Dørken er lakket to strøk i hele båten. Garneringsbord under køyene og i benkene er blitt malt. Vi har gått over alle natene i dekket og skrappt bort overflødig bek samtidig som vi har fylt igjen groper i beken. Ved utgangen av mars er flere prosjekter fortsatt under arbeid. Dieselpumpa skal byttes. Ankerspillet er under restaurering. Bordet bygges smalere

av hensyn til det nye smalere overbygget. Ny tradisjonell speildør er bestilt til erstatning for den gamle mahogny døra. Gasskomfyr skal erstatte det gamle parafinbaserte kokeapparatet. Vi har i tillegg bestilt nytt storseil fra TEG seil.

I begynnelsen av mars ble planen for vårpussdager lagt og ledelsen ble fordelt på Erling, Thor Ivar og Fredrik. Invitasjon gikk ut til medlemmer på mailinglista med oppfordring til å ta kontakt hvis man hadde litt tid å avse. Vårpussen skulle begynt med landsetting på Kanalkaia og hjelp fra Larvik havn som vanlig, men koronaen har satt en stopper for slike oppdrag i år, så stoffing av bunnen må vente, og skutesida må pus-ses fra båt. Planen er å få seilklar båt 9. mai etter 25 dagnadsøkter fordelt på lørdager, søndager, tirsdager og torsdager som i fjor.

Vi takker alle medlemmer som har bidratt i skrivende stund; Thor Ivar Gulliksen, Anders Bruusgaard, Erling Augland, Hans Petter Skontorp, Dag Ottar Vold, Øyvinn Lauten, Svein Flusund, Ivar Rosland,

Paal maler skutesiden.

Magne Gaasemyr, Paal Saammeer, Bjørn Andresen, Vigdis Amlie, Anette Nordal Bull, Håkon Tveit, Jan Carsten Anker Lill-Torun Kilde, Inger Marie Bøe.

Fredrik beundrer Øyvinn som legger inn i lysprismer i dekket over byssa.

Ny kunnskap om pioneren Colin Archers virke!

Hilde Borgir

Stiftelsen Tollerodden har samlet og dokumentert viktige brikker i hans livsverk i heftet «Colin Archer - Den verdenskjente båtkonstruktøren på Tollerodden» - Internasjonal, maritim historie med utgangspunkt i Larvik.

Heftet kan bestilles på Tolleroddens nettsider, på epost tollerodden.no eller ved et besøk på Tollerodden eller Frammuseet på Bygdøy og koster kr 250 + frakt.

Heftet har en rik billedokumentasjon og inneholder ny dokumentasjon om Colin Archers virke, og historien til kulturmiljøet på Tollerodden. Tidslinjen går fra 1860-tallet og til 1920-tallet, en tid da Colin Archer dominerte på Tollerodden i Larvik. I denne perioden bygde han også større skip, på Laurvig Strandværft i Rekkevik - blant annet polarskuta Fram, som i dag er bevart på Frammuseet på Bygdøy i Oslo.

Heftet beskriver tiden da Colin Archer utviklet og bygde mer enn 200 båter i «båtbuene» på Tollerodden. Han var en pioner i utviklingen av sjøsikre båter. Sentralt i dokumentasjonen som nå legges fram er ny kunnskap om Archers kreative og vitenskaplige tilnærming til båtenes utforming. Utredningen gir et innblikk i hvordan han utviklet stadig mer sjøsikre båter ved studier av internasjonal konstruksjonsteori, egne observasjoner og praktisk utprøving.

hadde sitt virke på havet. Sikkerheten til losser og fiskere sto helt sentralt i hans arbeid.

Archer delte sine kunnskaper. Han publiserte sine kunnskaper og solgte tegninger i både inn og utland. Mange av hans originale fartøyer seiler den dag i dag. Tusentalls er bygget verden over i alle materialer, og det bygges og markedsføres fremdeles nye båter som betegnes som «Archer-typen».

Jeppe Jul Nilsen har vært en sentral bidragsyter i arbeidet med heftet. Ved studier av Archers forretningsarkiver har han dokumentert hvordan Archer utviklet fartøyenes skrogform over årtier.

Ildsjelsmiljøet på Tollerodden i Larvik bevarer den i dag mest autentiske av Colin Archers redningskjøyer - RS 14 Stavanger. Skøyta har fått midlertidig plass ved beddingen der hun ble sjøsatt som ny i 1901. Det arbeides for å etablere et permanent nasjonalt Colin Archer senter. Fra våren 2020 kan RS 14 Stavanger besøkes etter avtale i hallen hvor hun nå ligger.

Kontaktadresser:

hikle@online.no

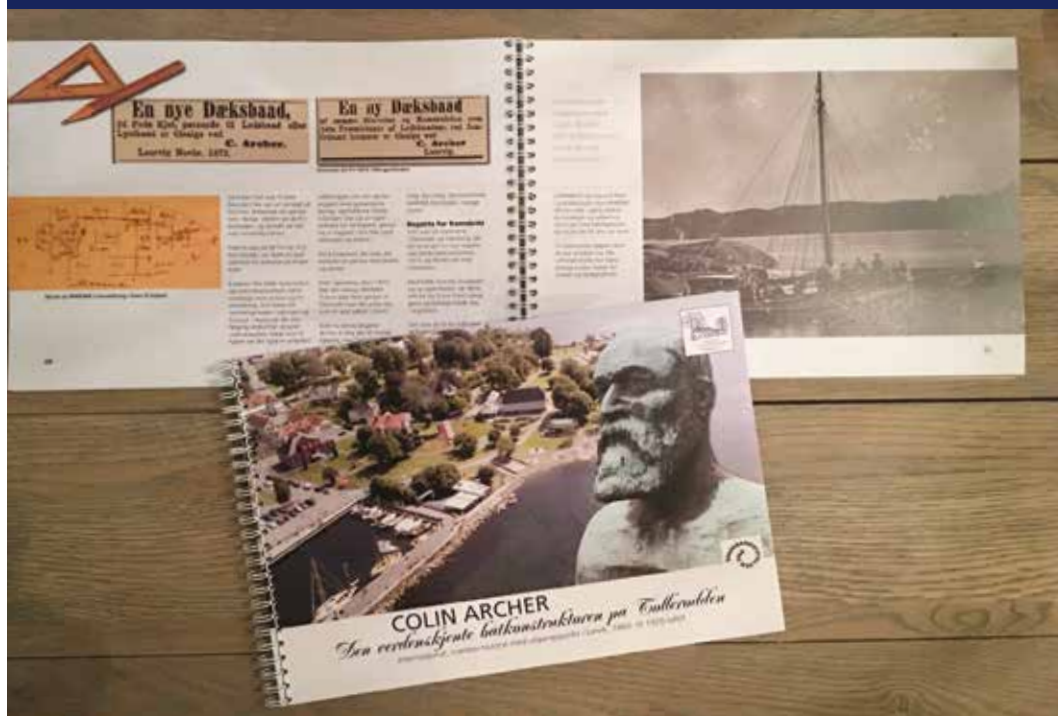
finnand50@gmail.com

FLOTT GAVEIDÉ

Ny kunnskap om Tolleroddens historie 1860 til 1920.

Stort hefte kr 250,- + frakt. Bestilles på:

www.tollerodden.no

STIFTELSEN TOLLERODDEN - Kirkestredet 9 - 3263 Larvik - Telefon: 90 59 90 69 • TOLLERODDENS VENNER - Telefon: 90 67 56 73 - epost@tollerodden.no
www.facebook.com/tolleroddensvenner
www.tollerodden.no

Seilsesongen 2020

Er det ikke det ene, så er det det andre! I år er det Korona. Det store spørsmålet nå er jo om det blir noen seilsesong i det hele tatt, men vi er optimistiske og klar-gjør Frithjof med utgangspunkt i at alt ordner seg. Vi håper derfor å kunne ønske velkommen om bord til seilsesongen 2020!

Maritim familiedag

Søndag 24. mai blir det Maritim familiedag på Skotta. Dette arrangementet er et samarbeid mellom Larvik Museum og Frithjofs venner, og er et sikkert tegn på at sesongen er i gang. Frithjofs venner tilbyr turer på fjorden kl 13 og 15, et tilbud som passer både for store og små som vil oppleve hvordan det er om bord i en 124 år gammel losskøyte.

Turer til Svenner

Disse populære turene er åpne for alle, og det er gratis å være med, men det er lov å gi en gave til driften av Frithjof II som takk for turen. Vi drar fra Skottebrygga kl 10.00 og er tilbake rundt kl 17.00. Vi går i land på Svenner og tilbringer noen timer der, og når været tillater det, blir det bading i Nordbogen for de tøffeste. På turen til og fra heiser vi seil hvis mulig. Det blir fem slike turer i år, en i mai, to i juni og to i august. Se seilingsplanen for nærmere datoer. Påmelding ved oppmøte på Skottebrygga.

Kulturskrinet 2020

I skrivende stund er skolene stengt, og 5. klassingene i Larviksdistriktet, som alle andre elever i landet, får undervisning over internett hjemme i egen stue. Men skulle dette endre seg innen midten av mai, skal de om bord i Frithjof og ut til Malmøya

for å lære om kystkultur og seiltradisjoner! Dette prosjektet gjennomføres som vanlig i samarbeid med Oslofjorden Friluftsråd, og det seiles daglige tokt i perioden 20. mai til 16. juni. Også i år er Øyvin Lauten skipper og Jan Olav Holte mannskap. Takket være Kulturskrin-seilingene blir hundrevis av barn årlig introdusert for trebåtkultur generelt, og Frithjof spesielt.

Sommerfest om bord for medlemmer

Vi gjentar suksessen fra i fjor og inviterer til Frithjof-fest i år igjen! Som sist fyller vi båten med god mat og glade Frithjof-venner fredag 12. juni, og lar vær og vind avgjøre hvor vi gjør strandhogg. Hvis vi er riktig heldige, tar Fredrik med gitaren! Dette er en medlemstur, og festkomiteen v/Vigdis Amlie tar imot påmelding etter «førstemann til mølla»-prinsippet.

Seilkurs/treningsseiling til Brestturen

Det blir ikke offentlig seilkurs i år, da disse kveldene går med til å trene opp mannskapet som skal være på medlemsturen til Brest i Frankrike. Den turen er omtalt lengre nede på siden. Kursholdere på treningskveldene er Brest-skipperne på omgang, og det er obligatorisk deltakelse for dem som er påmeldt turen.

Medlemstur til Brest Internasjonale Maritime Festival i Frankrike

Dette er storsatsingen vår i år, og skulle være belønningen etter mange år med tøff dugnadsinnsats. Søknadsfristen var 15. januar, og turen ble fullbooket. Men det er nok tvilsomt om et slikt internasjonalt prosjekt som medfører mye reising over landegrensene for mange personer lar seg gjennomføre nå, men her er i hvert fall planen vår: Frithjof seiler i retning Brest søndag

21. juni og kommer hjem til Colin Archer Havnefestival 31. juli. Dette vil være en fin anledning til å vise frem båten, knytte nye bekjentskap og en flott tur for medlemmene av Frithjofs Venner. Det skal i første rekke være en tur for medlemmer, og vi mener turen skal gjennomføres på en måte som sikrer tilstrekkelig trygghet og trivsel for alle om bord. Turen deles i fire hovedetapper, og ruta ned skal i utgangspunktet gå øst for Jylland, via Kielkanalen og Amsterdam og tilbaketuren via den engelske kanal, vest for Danmark.

Det vil være syv om bord på hver etappe. I tillegg til skipper og styrmann, bør det minst være to til som kan seile båten. Seilkurset til våren vil være obligatorisk trening for deltagere på Brestturen og her vil vi øve på seilmanøvre, berging av seil og seiling i hardt vær. Dette er en tur hvor man må være forberedt på seiling i mye sjø og kan hende dager i strekk. Vi vil likevel gjøre vårt ytterste for at dette skal bli en hyggelig tur for alle, der alle er en del av teamet ombord. Deltakerne betaler 250 kroner i døgnpris på turen, som skal dekke mat, diesel, havneleie og deltakeravgift for båten i festivalen.

Første etappe: 21. juni til 3. juli: Larvik – Amsterdam. Skipper: Dag Ottar Vold

Andre etappe: 4. juli til 13. juli: Amsterdam – Brest. Skipper: Linda Augland

Tredje etappe: 16. juli til 24. juli: Brest – Amsterdam. Skipper: Hans Petter Skontorp

Fjerde etappe: 25. juli til 31. juli: Amsterdam – Larvik. Skipper: Øyvind Lauten

Colin Archer Havnefestival

Helgen 31. juli – 1. august er Frithjofs venner igjen med på å arrangere Colin Archer Havnefestival. Det blir nok en gang skutetreff på Svenner fredag kveld og vennskapsseilas i Indre havn på lørdag. Da blir det også maritimt marked på Skotta og foredrag på Tollerodden. Mer info kommer! Skipper er Fredrik Lange-Nielsen.

Risør trebåtfestival

Første helg i august er det trebåtfestival i Risør igjen! Dette er for mange årets høydepunkt, med gjennomført maritim stemning, en imponerende samling vakre trebåter og et rikholdig program både til lands og til vanns. Frithjof har deltatt på trebåtfestivalen i mer enn 20 år, og prydet i fjor forsiden av festivalprogrammet! NB: Frithjof vil i år dra rett videre til markeringen av årets losjubileum under Arendalsuka.

Losjubileet 2020

Lostjenesten er 300 år i år, og det skulle feires! Frithjof er invitert både hit og dit i august, og vi har takket ja til alt vi mener vi kan rekke. 2.04 kom imidlertid epost fra arrangøren, Kystverkmusea, om at det nasjonale losjubileet er utsatt til 2021 på grunn av koronapandemien.

Velkommen om bord i 2020!

*Hilsen seilingsansvarlig
Anne Thorenfeldt*

HILDE'S RENHOLD ^{miljø}

FAGMESSIG RENHOLD

Tlf.: 951 89 120
www.hildesrenhold.no

Det store losjubileet i 2020, «Los 300» er flyttet til 2021

En hustrig høstdag i september 2019 klappet Kystverkets pensjonerte forsyningsskip fra 1962 til kai i Stavern. Kystverket og Kystverksmusea var kommet til distriktet med «Gamle Oksøy» for å rekruttere medarrangører til det store losjubileet i 2020.

Bjørn Hellner og undertegnede med frue var sendt ut av Frithjofs Venner en regnvåt lørdagskveld for å ta rede på hva som var på gang.

Det skulle arrangeres et landsomfattende jubileum i 2020, fikk vi vite.

Da er det 300 år siden det statlig styrte losvesenet ble etablert.

Leder av Kystverkmusea, Espen Frøysland, tok imot oss og informerte, mens kaffe og mat kom på bordet. - Kystverket ville sammen med lokale aktører langs kysten gjerne skape engasjement og aktivitet rundt jubileet.

Håpet var at sommeren 2020 ville bli preget av små og store arrangement langs hele kysten med losen som tema. Selv ville Kystverkmusea reise på tokt med museumsskipet «Gamle Oksøy» kysten rundt og delta aktivt i lokale losarrangementer der de la til.

Og slik er det tenkt

– så får vi se hvordan koronapandemien vil påvirke:

Slik lyder innledningen til en artikkel om planene for losjubileet 2020.

Andre april kom beskjeden fra arrangøren om at årets arrangement dessverre er utsatt til 2021 på grunn av koronapandemien. Vi kommer tilbake med planene for 2021 om et år.

Fredrik Lange-Nielsen

YACHTING

Hold bunnen glatt og fri for groe –gjennom hele sesongen!

KRISTE Foto arkiv

Det beste med NonStop er at den gjør båtpussen rask og enkel. Glem alt som heter sliping, pussing og skraping. Skyll rent om høsten og rull på nytt bunnstoff om våren. NonStop er selvpolerende og båtens bevegelse i vannet sørger for polering av bunnstoffet.

- < UNIK EFFEKT MOT BEGROING
- < INGEN SKRAPING, SLIPING ELLER PUSSING
- < FOR ALLE BÅTER

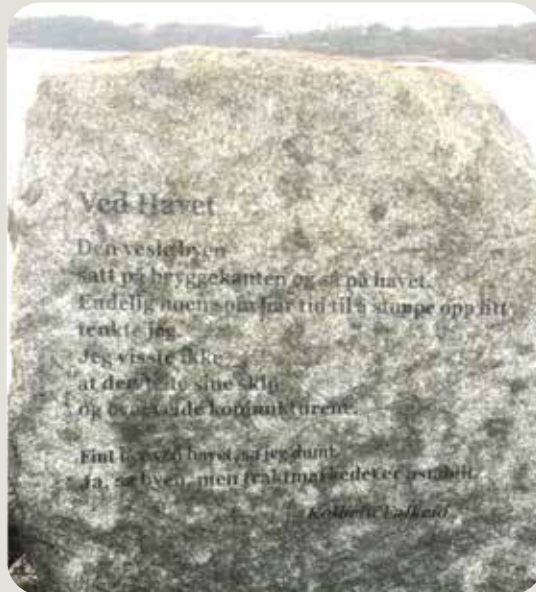
Les mer om båtpussen på www.jotun.no

Ved havet

Den vesle byen
satt på bryggekannten og så på havet.
Endelig noen som har tid
til å stoppe opp litt
tenkte jeg.
Jeg visste ikke
at den telte sine skíp
og overveide konjunktorene.

Fint her ved havet sa jeg dumt.
Ja, sa byen, men fraktmarkedet er ustabilt.

Kolbein Falkeid

REALBYGG

TØMRING &
LARVIK AS VEDLIKEHOLD

- TILBYGG/REHAB AV HUS OG HYTTER
- FORSKALING OG BETONGARBEIDER
- KJERNEBORING
- TAKSERING

TLF: 33 19 22 88 / 92 21 51 75

www.realbyggjarvik.no

TAKK TIL VÅRE ANNONSØRER

*for den gode støtten
de gir
Frithjofs Venner*

*Vi oppfordrer våre
medlemmer til
å bruke firmaene
som støtter oss.*

Møller Bil Larvik

Elveveien 21, Postboks 2026 Stubberud, 3255 Larvik - Tlf. 24 03 11 80
www.volkswagenforhandlere.no/Moller-Bil-Larvik/
www.facebook.com/mollerbillarvik

REVSTIEN – et møte med havet

Liv Hem

Revstien er et møte med havet. Den bukker seg fram mellom containerhavna og Lågens munning. Stien som Larvik Havn har anlagt, strekker seg fra Nedre Lågen båthavn, forbi parkeringsplassen ved impregneringa og går helt ut til Ra-statuen. Den har god fremkommelighet for barnevogner og rullestoler. Stien er belyst.

Kraftige brenninger slår innover stien og drar med seg tømmer og sand. Det hauger seg over den. En overskyet dag, en av de siste i februar, etter flere dager med sterk vind, vises rester etter stormkasta. Sanda har blitt ryddet unna, men tømmer og kvister som fulgte Lågen, har fortsatt blitt liggende. – Den blir raskt ryddet da Revstien er en ettertraktet tursti.

Revstien slynger seg fram langs Lågen.

Her møter blikket havet, det søker horisonten. Drømmeren kan la tankene fly ut over glitrende krusninger eller piskende bølger med hvitt skum. Vinden kan slå mot kinna. En fin sommerdag kan en føle trangten til å ta en svømmetur rett utenfor i de små, fine sanddynene som har blitt dannet i løpet av vinteren. Men nei! FARLIG, FARLIG! Sommeren 2018 tok strømmningene en 12-åring som badet rett utenfor Revstien. Livet sto ikke til å redde. Havets møte med Lågen skaper virkelig farlige strømmninger.

På Revstien blir jeg også inspirert av dikt og sitat som er plassert der i regi av Poesiparken, - på Larvikitt, - som også utgjør stiens fundament. Alle diktene av bl a Halldis Moren Vessas, Steinar

Tømmer og sand fra stormen i februar.

Ny strand bygger seg opp.

Sørle og Kolbein Falkeid og Thor Heyerdahl, har tilknytning til havet. - Poesiparken oppsto som en idé av Louis Jacoby (som for øvrig har diktet Frithjofs vise). Målet de har som fylles til fulle, er «Dikt og litterære sitat skal prege det offentlige rom og være en stille røst i bybildet.» - Det er i sannhet en tilleggsverdi ved Revstien og møtet med havet!

Andre Bjerke: Måken.

Tlf. 33 47 17 00

Pindslevn. 1B
Boks 1063,
3203 Sandefjord

Seilingsplan 2020

- under forutsetning av at vi ikke er i Korona-karantene

(Planen oppdateres jevnlig på www.frithjof.no)

Dato	Tid	Sted	Arrangement
24. mai	1200 - 1600	Skottebrygga	Maritim familiedag i Skotta! Frithjof II kjører åpne turer på fjorden kl 13 og 15, møt opp på brygga. Se annonse i ØP og på Facebook for nærmere info. Gratis! Skipper Fredrik Lange-Nielsen, 905 67 956
31. mai	1000 - 1700	Skottebrygga	Tur til Svenner. Åpen for alle. Gratis, men det er lov å gi en gave til driften av Frithjof II. Påmelding ved oppmøte på brygga! Info ved skipper Linda Augland, 920 53 061
7. juni	1000 - 1700	Skottebrygga	Tur til Svenner. Åpen for alle. Gratis, men det er lov å gi en gave til driften av Frithjof II. Påmelding ved oppmøte på brygga! Info ved skipper Hans Petter Skontorp, 979 77 977
12. juni	1800 - 2200	Skottebrygga	Skjærgårdstokt med strandhogg, sommertreff for medlemmer. Informasjon og påmelding til festkomiteen v/Vigdis Mette Amlie, 980 44 105
14. juni	1000 - 1700	Skottebrygga	Tur til Svenner. Åpen for alle. Gratis, men det er lov å gi en gave til driften av Frithjof II. Påmelding ved oppmøte på brygga! Info ved skipper Erling Augland, 982 31 827
21. juni - 30. juli	Grytidlig:)	Skottebrygga	Tur til Brest Internasjonale Maritime Festival, Frankrike. Åpen for medlemmer. Kun påmeldte deltakere, bytte av skipper/mannskap tre ganger underveis. Døgnpris kr 250,-. Se beskrivelse av turen på www.frithjof.no og her i medlemsbladet. Info v/skipper Linda Augland, 920 53 061
31. juli - 2. august	Se www.frithjof.no	Skottebrygga	Colin Archer havnefestival. Skøytetreff med overnatting på Svenner fredag (for medlemmer), vennskapsregatta fra Skotta lørdag. Oppdateringer kommer. Info v/ skipper Fredrik Lange-Nielsen, 905 67 956
5.- 9. august	Se www.frithjof.no	Skottebrygga	Risør Trebåtfestival. For medlemmer. Tradisjonsrik festival for klassiske trebåter med rikholdig program både til vanns og på land. For info, kontakt seilingsansvarlig Anne Thorenfeldt, 97612117
23. august	1000 - 1700	Skottebrygga	Tur til Svenner. Åpen for alle. Gratis, men det er lov å gi en gave til driften av Frithjof II. Påmelding ved oppmøte på brygga! Info v/ skipper Erling Augland, tlf 982 31 827

30. august	1000 - 1700	Skottebrygga	Tur til Svenner. Åpen for alle. Gratis, men det er lov å gi en gave til driften av Frithjof II. Påmelding ved oppmøte på brygga! Info ved skipper Dag Ottar Vold, tlf 45454424
5.- 6. sept.	1200-1600	Skottebrygga	Kulturminnedagene i Vestfold. Åpen båt på Skotta.
12.- 13. sept.	1200-1600	Skottebrygga	Kulturminnedagene i Vestfold. Åpen båt på Skotta.

Elveveien 150, Larvik
vestfold@oljesenter.com
www.oljesenter.com

Vi leverer

Parafin, fyringsolje, diesel
og smøreolje

33 16 34 40

😊 Alltid medvind!

På jakt etter elsykkel med komfort, topp teknikk og max kvalitet?

Vi har over 100 elsykler på lager fra Derby-Cycle (Tyskland),
en av Europas største og mest erfarne produsenter av elsykler.

Syklene er utstyrt med sterke senterplasserte motorer, batterier
med lang rekkevidde og levetid, estimert 1100 hele ladesykluser
og fortsatt 60% kapasitet.

Noen med bluetooth / navigasjon!

20 900

Kom innom for en hyggelig og morsom prøvetur på elsykkel!

Service, verksted, deler og support i Larvik!

ELBIKE.NO
Det er elektrisk!

Kanalgata 1 • 3263 Larvik • Tlf. 9246 2600
firmapost@elbike.no • www.elbike.no

Senter for Maritim Kultur på Isegran

Maritime Center Fredrikstad utfører alle typer reparasjoner, restaureringsoppdrag og nybygging av større seilfartøyer, seilskøyter, klassiske seil og motorfartøyer. Vårt seilloft leverer nye seil, og utfører reparasjon av seil, kalesjer og båtputer til klassiske og moderne båter. Vi tør påstå at alle våre ansatte har høy yrkesstolthet og utfører arbeidene grundig og med stor nøyaktighet til riktig pris. Vi satser mye på god service opp mot våre kunder, og vi får mange positive tilbakemeldinger fra kunder som føler seg velkommen til oss og blir en del av et spennende og kreativt miljø. Ring for en hyggelig båtprat 92859030 eller erlend@isegran.no.

MaritimeCenter
Fredrikstad a.s

Et vesen, en los og en losskøyte

*Losvesenet 300 år, losen Thor Andersen
og losskøyta «Frithjof»*

James Ronald Archer

I år markeres at losvesenet i Norge er 300 år. Hva skjedde i 1720, og hva fikk det å si for Thor Andersen som los 150 år senere, og dermed for lostjenesten hans med losskøyta «Frithjof» fra 1896? Linjene i losvesenets historie er forbausende lange, og strukturer som ble lagt i 1720 kom til å virke i århundrene fremover. «Frithjof» står derfor midt i en tradisjon og sammenheng.

Losene og kapteinløytnanten

Loser hadde gjort tjeneste med farvannskunnskap for å få skip trygt i havn i flere hundre år før 1720, men det nye var at de nå ble organisert i en statlig enhet under en ledelse, der yrkesutøvelsen med rettigheter og plikter var nøye regulert. Losene ble både profesjonalisert og underlagt en myndighet. Til tross for det ble sentrale sider ved yrket ikke formalisert, og spennet mellom regulering og frihet forble en rød tråd i losenes historie.

Bakgrunnen for organiseringen var behov som viste seg under Den store nordiske krigen. Kapteinløytnant Gabriel Christiansen tjenestegjorde i den dansk-norske marinen, og merket seg behovet for tilgjengelighet og kontroll av farvannskjente. Hans brev til kongen i København tegnet et dystert bilde: Lostjenesten var tilfeldig, det manglet inspeksjon og skjedde ulykker. Mange skip fikk ikke los, og loskunnskapen var mangelfull.

Botemidlene skulle være inspeksjon av losene og regulering av den distansen de sto om bord i skipene, los-eksaminasjon, overordnede for losene

og felles lønningskasse i de havnene der noen losgrupper var for dominerende. Admiralitetet støttet saken. Kongen godkjente forslaget 29. april 1720 med Christiansen som overlos, og 24. mai kom instruksene for overlosen, oldermennene (lokalmyndigheten) og losene. Dette gjaldt for det sønnafjelske Norge fra svenskegrensen til Åna Sira.

Losvesenet finner sin form

Overlosen skulle inspisere, eksaminere og ansette loser, mens oldermennene hadde oppsynet og daglig tilsyn. Losen fikk enerett til å lose, om de avla ed og hadde fått patent (ansettelsesbevis). De pliktet å komme lossøkende skip i møte ved de ytterste skjærene, og skulle ikke lose lenger enn et fastsatt distrikt. Betalingen var etter fast takst for distanse og skipets dypgående. Losene skulle selv holde god båt, og losbåten

Forts. neste side

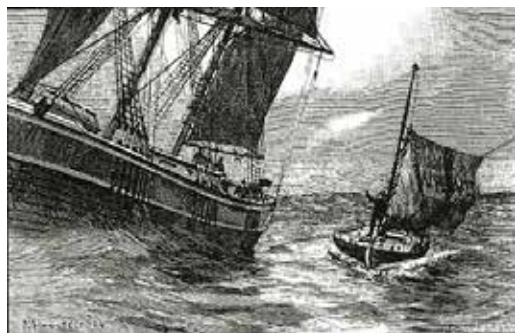

Loslivet kunne være tøft. Førstemann ut fikk oppdraget. Larvik 8 var Thor Ulas losbåt. Maleri av Erik Schøyen.

skulle ha en barket (rødfarvet) duk i seilet som kjennetegn. Om de trengte det, skulle losene holde folk for å nå ut til skipene. Edruelighet var strengt påbudt.

De første årene var det noe uenighet om ordningen, og det førte til en ny forordning i 1725 som spesifiserte og reduserte lostakstene, og slo fast losplikten i form av betaling for alle utenlandske skip, med unntak for danske eller norske skip mellom egne riker eller fra sted til sted i Norge om skipperen var sikker uten los. Derimot forsvant bestemmelsen om mulighet for felles lønningskasse for losene.

Utover på 1700-tallet kom det nye forordninger som justerte noe på takstene og kravene til å bli los, men systemet forble det samme. Det gjaldt også gjennom hele 1800-tallet, selv med ny loslov i 1824 og 1899. Etter som tiden gikk ble bestemmelsene mer og mer spesifisert, losingsdistrikter og loshavner nøye regulert, samtidig som skipsfarten endret seg gjennom for eksempel økt handel, flere, større og mer hurtiggående skip, annerledes fart og tettere trafikk. Behovet for loser økte, samtidig som antallet minket. Men prinsippene fra 1720/1725 lå fast. Hvordan påvirket punktene i de tidligste bestemmelsene Thor Andersen og hans lostjeneste?

Når sjøen ble for grov til å borde, fikk losen en line om livet og ble halt om bord. Losguttene tok skøyta hjem alene.

Eksaminasjon og ansettelse

Da Thor ble los i 1866, hadde det blitt slik at losoldermannen eksaminerte med to losere som sensorer, akkurat slik det var da han tok eksamen på loskontoret i Larvik 11. mai det året. Overlosen ga ham losstilling kort tid etter. Eksamenen omfattet både teori og praksis - alle sider ved manøvrering av skip, signaliseringsregler, losloven og reglene. Farvannskunnskapen omfattet havner og løps beskaffenhet, dybde, strømmer, vinder, grunner og skjær, og alle merker og veiledning til sikker seilas. I den praktiske farvannskunnskapen var kunnskapskravet absolutt – alt skulle kunnes og besvares. Slik kunnskap måtte skaffes på egenhånd, i praksis ved å seile sammen med en annen los og bli opplært av ham. Thor seilte tidlig sammen med faren Anders Jacob Johansen («Ulabrand») som lærte ham opp, og allerede 12 år gammel hadde han kunnskap nok til kunne lose.

Siden Thor først ble ansatt som utseilingslos i Larvik, var dette distriktet han måtte ha fullstendig kunnskap om: Utseiling fra Larvik til sjøs, inn til Stavern begge løp, inn til Viksfjord og Kjerringvik, og til sjøs innenfor Rauer og Svenner. Antakelig var dette uproblematisk for ham. Da han året etter ble los i Ula måtte han eksamineres på nytt i losingsdistriktet for Ula: Inn til og ut fra alle havner mellom Stavern og Vallø, unntatt noen småhavner på tønbergkanten. Videre til havner opp til Holmestrand og Rødtangen, og østpå til Drøbak, Verlebukten, Marnet, Seiløflaket, Arisholmen og Larkollen. Da losingsdistriktet ble utvidet i 1882 måtte det ny eksamen til. Nå for alle havner til Rødtangen og hele området mellom svenskegrensen og Drøbak unntatt Fredrikstad.

Plikten til å søke lossøkende skip

Thor kom gjennom nesten 40 år i tjenesten virkelig lossøkende skip i

møte ved de ytterste skjærene gjennom konkurranselosingssystemet. Losene både i og utenfor oldermannskapet konkurrerte med hverandre om å få skip til losing. Thor var en av dem som presset systemet bokstavelig talt til yttergrensene, ved å ligge helt ute på grensen av det som ble ansett som lovlig – eksempelvis å ligge og praie skip utenfor Kronborg og Paternoster ved Gøteborg. Dette var et tegn på at systemet ikke fungerte etter hensikten. Losene var ikke lenger bare oppunder kysten, men seilte langt til havs, med slitasje på materiellet, usikkerhet for personer og klager til følge. Dette førte til stadige innskrenkinger og begrensninger i området de kunne operere fra, og til slutt til et systemskifte. Det normale var likevel losing av skipene fra nærmere kysten og inn. Thors inntekter gjenspeilte direkte hans driftighet, og de lå oftest over snittet for larviklosene. Losingsdistriktet og takstene hadde også gjenklang i det eldste reglementet ved at begge var strengt regulert.

Den tjenesten Thor tok aktivt del i, ble radikalt omgjort da det ble innført vakthold for losskøytene og losing til felles kasse som prøveordning i ytre Oslofjord i 1904, og for fullt i 1911. Gjennom Færderlosenes forening hadde Thor lenge frontet felleskasse for å jevne ut og forbedre losenes kår. Nettopp felles kasse var en av Gabriel Christiansens opprinnelige idéer fra 1720, men det ble forbudt allerede i 1725. Tanken den gangen var at det skulle hindre klikkvesen blant enkelte losere. «Frithjof» deltok i den aller første vaken, og deretter i losvakholdet i 45 år.

Edruelighet i tjenesten

På det personlige planet visste Thor godt hva bestemmelsen om edruelighet hadde å si. Han hadde sett og opplevd en losfar med alkoholproblemer, og var som ung losgutt med ham på skjenkesteder. Heldigvis var

det bare farvannskunnskapen som Ulabrand overførte til sønnen, men Thor kan umulig ha vært uvitende om at drikkeondet effektivt var i ferd med å ende farens loskarriere. Selv var Thor Ula avholdsmann med medlemskap og verv i avholdslosjen.

Godt båtmateriell, losgutter og rød duk i seilet

Akkurat som Thor selv hadde vært losgutt med faren holdt han selv losgutter og måtte lønne dem på vanlig vis, av egen inntekt. Blant annet var to av sønnene hans losgutter med faren, og begge ble siden losere og løste med og eide «Frithjof».

I Thors tid var det fortsatt losens eget ansvar å holde båt av god standard, slik som i 1720. I løpet av los-tjenesten viste Thor at han var svært bevisst dette, og i 1886 tok han skrittet fullt ut og bestilte en ny losbåt av den moderne typen som var utviklet av Colin Archer. Fem år senere kom en ny bestilling fra ham. Selv om båten var et eksperiment som ikke var helt vellykket, peker den fremover. I 1896 ble

Maleri av Thor Andersen Ula. Første eier av Frithjof II.

Forts. neste side

Thor Ula står ut med Frithjof trolig i 1904.

Frithjof på vei ut mot feltet i 1928 med losene Markus og Øyvind Olsen, Peder, Even og Albert Pedersen og samt Severin Andressen.

den andre «Frithjof» en foregangslosskøyte som ny, og en av de største på kysten. I hele «Frithjof»s tjenestetid som losskøyte, sammenhengende 54 år frem til 1949, var hun privateid losbåt.

Losskøytene var losenes viktigste arbeidsredskap i en sterkt regulert tjeneste, og som identifikasjon skulle de ha en rød duk i seilet. Den opprinnelige formuleringen var en barket duk. Den fortalte at los var om bord, og var et signal til sjøfarende om at det var los å få. Derfor ble også «Frithjof» utstyrt med det som hadde blitt til en rød stripe i storseilet. Den røde stripen har blitt selve symbolet for lostjenesten og den norske losen. Det er lange linjer i historien når «Frithjof» den dag i dag seiler på fjorden med dette synlige tegnet takket være en av paragrafene i den eldste losbestemmelsen for 300 år siden.

Frithjof med losstripen i seilet.

Litteratur:

Per Hillesund: Losvesenet på 1700-tallet. 1993 (hovedoppgave)

Jan W. Krohn-Holm: Losvesenet i Norge 250 år. [1969]

Fredrik Lange-Nielsen og James Ronald Archer: Losskøyta Frithjof – hundre år med

losing og lystseilas. 1996

James Ronald Archer: Hvem av oss skal gå i høst? Losene i Larvik losoldermannskap 1850-1911. 1995 (hovedoppgave)

Holmsbuprammen

– en ener blant prammer

Båtbyggeriet i Bogen.

*Fredrik Lange-Nielsen
i samtale med Jan Olsen*

For 60 år siden var prammen en utbredt farkost blant småbåter land og strand rundt – kanskje særlig på Sør- og Østlandet. Prammen er en enkel og praktisk båttype som er lett å manøvrere og fin å ro inn på stranda der en vil gå i land. Den har lange tradisjoner og har vært en viktig del av vår kystkultur. Prammer er også kjent i andre land som Norwegian eller Norse Pram og er kanskje blant de eldste båttypene vi har.

Sjøfartsmuseets tidligere direktør Svein Molaug skriver i første bind av «Vår gamle kystkultur» at prammen trolig er en direkte

videreutvikling av stokkebåten – steinalderens uthulte kanoer. Arkeologiske funn viser hvordan stokkebåter etter hvert fikk en bordgang på hver side og deretter flere. Den opprinnelige stokken skrumpet etter hvert til en bunnfjel. Dermed hadde man grunnformen til en pram. Selve ordet pram finnes på norrønt (pramr) og skal ha betydd ferge, som nok vitner om en av prammens viktige funksjoner opp gjennom årene.

Molaug skriver at det finnes mange varianter av pramtyper langs kysten, men at den mest avanserte av dem er Holmsbuprammen. Den beskrives som mer langstrakt enn de vanlige prammene med et vakkert

Forts. nest side

Tegning av Holmsbuprammen.

spring. Redaksjonen har tatt kontakt med Jan Olsen (65) for å høre mer om denne særegne bruksbåten. Jans forfedre har bygd Holmsbuprammer siden slutten på 1700 tallet. Faren Ole Olsen (93) bygget sin første pram 12 år gammel i 1938. Den ble imidlertid solgt av Ole's far to år seinere for å finansiere konfirmasjonsdressen. Jan selv har tatt opp prambygging som en hobby som han og faren har hatt sammen siden 1993. Båtene bygges fortsatt i Båtbyggeriet i Bogen på Hurum tvers overfor Svelvik der Jans oldefar etablerte det i 1880 da han kom flyttende fra Homandsberget på Svelviksiden. Jan anslår at det er bygget over 1000 prammer av båtbyggerfamilien.

«Prammens store utbredelse i vårt område skyldes nok både prisen og anvendbarheten». Den var som poteten, forstår jeg, kostet lite og kunne brukes til mangt. «Man kunne få fire prammer for prisen av en tilsvarende seilsnekke», forteller Jan. Prammen kunne man ro inn på langgrunne strender slike det finnes mange av i Drammensfjorden. Når prammens lange nese (overhengende baug) henger over stranda kan man gå tørrskodd i land eller laste og losse uten å måtte gå i vannet. Et av bruksområdene til prammene var fergefart over Drammensfjorden og deriblant Svelvikstrømmen, det 200 meter brede sundet mellom Svelvik og Hurumlandet. I seilskutetiden var Svelvik en travel uthavn for Drammens trelasthandel og andre varer. Mangelen på kjøll gjør prammen lett å manøvrere mens det flate akterspeilet gir god

bæring bak og gjør det lett å arbeide med fiskeredskap eller trosser fra akterplitten som det kalles i en pram. For prammene ble mye brukt til fiske. Men de var også viktig arbeidsredskaper for å hjelpe seilfartøyer som f. eks sandjaktene gjennom sundet når strøm og vind gikk imot. Da ble skutene slept igjennom med hester på land eller varpet igjennom. Prammene kunne da ro trosene i land fra skutene. Mindre prammer på 14 -15 fot ble mye brukt som lettbåter og livbåter til jaktene der de hang i daviter over akterspeilet eller på slep. Større prammer på 17-19 fot ble brukt til frakt, fiske og buksering av f. eks sandjakter og som arbeidspram på andre måter. Ofte hadde disse 2 sett med rorganger. De mest vanlige ble bygget med 9 bordganger. Prammer som skulle bære mye last, ble bygd drektigere med 11 bordganger. De største prammene både 9 og 11 bordinger kunne ros av to mann og var regnet som den mest tradisjonelle fiske- og arbeidsprammen. Den ble brukt av blant annet fiskerne i Holmsbu. «Det var vel kanskje Holmsbufiskerne som bidro til at prammene de kom roende eller seilende i ble kalt Holmsbuprammer av utenbygds folk», sier Jan.

Båtbygger Ole Kristian Olsen med en halvferdig pram.

Gammel og ny Holmsbupram, en under bygging.

«Hva med seil», spør jeg, «kunne de seiles?» «Ja, de fleste var utstyrt med seil for medvindsseilas», svarer Jan. «De styrte med en åre og kunne ha en form for Brett på

Far og sønn demonstrerer prambygging.

siden som kunne hektes på for å hindre avdrift. Noen var faktisk bygd med senkekjøl i kjølkasse».

Holmsbuprammens fasong skiller seg fra andre prammer ved at den tradisjonelt er

Forts. neste side.

Prammer og sjekter samlet i Bogen til den årlige kapproingen.

slankere og lengre med et kraftigere spring. Baugen/nesa er både høyere og smalere enn på andre prammer. Det gjør at båten lettere kan forsere større bølger og oppnå mindre motstand enn f. eks en Arendalspram. Dette var verdifullt i krapp sjø som ofte oppsto i den sterke Svelvikstrømmen der vannet fra Drammenselva og tidevannet presser seg samtidig gjennom sundet to ganger i døgnet.

«Hvor og når Holmsbuprammen ble utviklet vet vi ikke», forteller Jan, men min tipp tippoldefar Bent Olsen begynte å bygge slike prammer rundt 1820. Han bodde ved Homannsberget syd for Svelvik, men han har fått barna sine døpt på ulike steder rundt Drammensfjorden. Derfor tror vi han må ha reist en del rundt med familien og bodd på forskjellige gårder mens han bygget prammer på stedet. Den gangen var det vanlig å bygge prammer rundt på gårdene og mange bygget dem selv. Faren til Bent, Ole Arnesen, kom flyttende fra Mellom Lærum i Sande på slutten av 1700 tallet og slo seg ned syd for Homandberget. En annen av hans sønner, Anders, bygde også senere prammer.

Fire av Bents Olsen's sønner ble båtbyggere. Jans tippoldefar, Ole Bentsen, bygde

prammer og seilsnekker ved Homannsberget, mens hans to yngre brødre startet båtbyggeri i Knivsvik tvers over fjorden på Hurumsiden. Broren Julius flyttet til Solbergelva og startet båtbyggeri der. Oles sønn, Bernhard startet båtbyggeriet i Bogen der Jans bestefar og far også ble båtbyggere.

Båtene ble ikke bare solgt på Østlandet. «Noen ble eksportert til Danmark og Holland. Da kunne prammen bli levert på kreditt, og så kom skipperen tilbake med betalingen ved neste anløp», pappa har fortalt at de ble ofte betalt med Hollandske gylden, forteller Jan.

«Fortsatt finnes mange prammer i Svelvikområdet og Drammensfjorden», forteller Jan.

«Hvert år samles prammer og sjekter til kapproing fra Bogen til Holmsbu ca 3 nm. I år arrangeres kapproingen for 15. år på rad, siste lørdag i fellesferien. Første etappe er sosial roing øvelse og oppvarming og går fra Bogen til Bjønneskjær/Knivsvik ca. halvveis. Deretter er det samling, ny start og full fart de neste halvannen nautiske milene til Holmsbu. I fjor var det bare 11 deltakere, men vi har vært oppe i 26 avslutter Jan Olsen. Han håper det blir flere i år.

STAVERN

33 19 72 50

Til minne om liv og sommer

Halvdekkeren «Kathleen»s historie

James Ronald Archer

«Kathleen» ble bygget til James G. L. Archer (1836-1919) i Larvik av broren Colin i 1901. Hun løp etter tradisjonen av stabelen 17. mai 1901, og ble oppkalt etter James' eneste datter. Tegningene fra senhøsten året før viser en halvdekket båt på nesten 24 fot med jernkjøl og gaffelrigg. Cockpiten gikk helt frem til masten og hadde skap, langskips sittebenker, fast tverrskips benk til rormannen og visstnok også en uttrekkbar sittebenk til rormannen i tillegg. Under halvdekket forut var det to køyer.

Det var ikke rart at enda en bror i en seilglad familie ville ha sin egen båt. Etter omtrent tredivye år på familiens saue- og kvegfarm i Australia hadde James for lengst kommet hjem og bosatt seg i Larvik, der han levde av sine midler og å være tegrossist. Vi må tro at han hittil nøyde seg med ulike andre familiebåter av eldre modell, og at han nå ønsket seg noe helt eget og nytt. Erfaring hadde han, og han kunne akkurat som båtbyggerbroren prise en seiltur på fjorden en sommerdag i form av et dikt. Kanskje husket han nå noe han skrev til sin mor for en generasjon siden: «Mitt trofaste fartøy – hvor ofte utforsket vi hver sandbukt på solfylte og vederkvegende dager, og krysset mellom de fjellkledd øyene på Norges kyst.» Dessuten laget han et eget kart over indre løp gjennom Rakkebåene, sannsynligvis på bakgrunn av egne målinger og observasjoner.

Med begrenset størrelse og bekvemmeligheter ble «Kathleen» primært en dagstur båt for fjorden. Så var det også i de nære farvannene hun gjorde seg gjeldende som

Strandhugg og sommer.

familiens tur- og regattabåt. Den som særlig sørget for det siste var James' sønn Ronald (1886-1931). Han overtok tidlig båten, først i praksis, siden på papiret. At kombinasjonen av konstruerte linjer og kunnskap om seiling akkurat i dette tilfellet utgjorde en bokstavelig talt uslåelig kombinasjon, vitner premiene om. I lokale regattaer både i Larvik og litt lenger unna hentet han og båten over 50 premier, brorparten førstepremier. En av dem var førstepremien i regattaen da Seilerhytta i Viksfjord ble innviet.

Etter alt å dømme var båten Ronalds drømmested på jord. Han hadde ønsket å bli

Forts. neste side

James G. L. Archer til rors.

sjømann, men fikk ikke lov hjemme, og forble kontorist i Larvik i sitt korte liv. I et fotoalbum han dedikerte til sin kjære har han skrevet «Til minne om liv og sommer», og det er fylt av glade turbilder fra skjærgården med strandhugg på utvalgte steder. Også han uttrykte sine følelser i bunden form, og i et dikt om båten besjeler han «Kathleen». Hun ligger og drømmer om kampen mot bølger og frådende hav mellom skjærgårdens øyer og stormvindens kav, der hvittoppede sjøer forfølger hverandre i skiftende farver en sommerkveld. Det var nok seileren som drømte...

En slik seilas med «Kathleen» skildrer forfatteren Jacob Anker Paulsen i en avis-

Tre glade og to betenkte. Til høyre Ronald Archer og Ely Archer, til venstre Kathleen Archer.

Kathleen lenser med Ronald Archer og Christian Bugge.

artikkel. Om bord var Ronald og for anledningen søsteren som båten hadde navnet fra. De kappseilte vennskapelig til Stavern med spissgatteren «Mira», som med en påsatt ekstra bordgang ikke lenger var en like god seiler. Ved Revet overtok Kathleen rorpinen på «Kathleen», vannet fosset om båtene, og de bautet utover mot Stavern. Da de sto den siste bauten over mot Rekkevikbukta lå båtene tett opp til hverandre, men så skar «Kathleen» forbi så vannspruten sto. For å trøste laget Kathleen en ropert med venstre hånd og hoiet over til «Mira»: - Det var synd med den bordgangen båten din har fått, Anker. Så strøk de forbi konkurrenten.

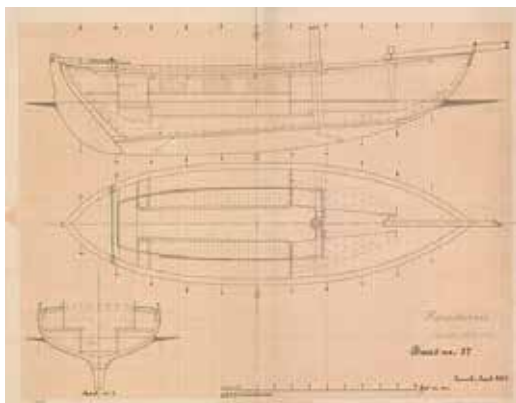
Et par lengre turer kjennes fra korthugne journaler fra 1922 og 1927. De gir et glimt av både seilasen og seilerlivet. Sommeren 1922 dro «Kathleen» på en ukes seilas til Jomfruland med Ronald som skipper. Første bud ble brutt allerede i starten, ved å legge ut på en fredag: Fredag 14. juli gjorde de sjøklart

og avgikk 15 30 i laber og østlig vind. Utenfor Stavern ble det stille, så de måtte ro fra Stavernodden fyr til Naverfjorden gjennom Rakkebåenes indre løp. Senere kom en NO bris, og «Kathleen» kom til Nevlunghavn kl 21 om kvelden. Da kom tilfrisknende NO vind og regn.

Lørdag 15. juli kl 09 30 om morgenen seilte de fra Havna i NO frisk vind, men disig luft. De styrte VSV for Jomfruland i den tilfredsstillende vinden, men det var en del sjø fra SO og mye slingring. Etter nesten 2 ½ time kom de til målet kl 11 50, og ankret opp akter i sterk vestgående strøm. Regn om natten.

Søndag 16. juli seilte «Kathleen» inn til Kragerø for å se på regatta i det fine været med NO bris. De seilte tilbake gjennom Korssund, og måtte baute 22 ganger i den sterke strømmen. Om natten regn igjen. Utover i uken var det landligge med bading, turer, og vekslende mellom varme, tordenvær, regn og oppklarning. Da inntraff det som gamle sjøfolk ville kalt følgen av å dra av gårde på en fredag: Tirsdag kveld ble det varslet brann i forpiggen. Ilden ble slukket nokså hurtig, men en madrass, en dyne og et ullteppe ble delvis ødelagt. Synderen var en av mannskapet som røykte middag i køyen!

Forts. neste side

Arrangementstegning hos Norsk Maritimt museum.

Om morgenen fredag 21. juli tyknet det til med tett tåke, så man hverken kunne se eller skrive. Da det klarnet opp ved 10-tiden stakk «Kathleen» til sjøs i vind fra NO, opp Jomfrulandsrennen. Etter to timer lå hun på Langesundsbukten i tåke, løy vind fra SO og store dønninger fra SV. De passerte Nev-lunghavn kl 14 30 i østlig bris som dreide mot S og SV med dønninger, og Stavern to timer senere. Turen endte hjemme i Larvik 17 30, der skipperen fullførte loggboken med at fartøyet og mannskapet ble avmøn-stret og at ingen hadde hyre til gode!

Etter Ronalds død i 1931 var det flere i familien som brukte og betraktet «Kathleen» som familiebåt. I vanskelige tider, sannsyn-ligvis like før 1940, endte det med at bå-ten gikk over til verkseier Ludvik Isachsen (1891-1959), det mekaniske geniet på Vestre Halsen som oppfant og produserte selvspo-rende bilhengere, tømmerlasteapparater med meget mer. Hvor lenge han hadde glede av «Kathleen», vet vi ikke, men det var neppe lenge. Lystseilas under krigen var knapt mul-ig, og «Kathleen» sto på en liste over båter som enten var tenkt eller ønsket rekvirert av okkupasjonsmakten. Isachsen ble senere en ihuga knarrseiler, og døde om bord under en regatta.

«Kathleen» ble stående på land ved Isachsens verksted og selvbygde slipp, noe som kan ha sammenheng med et ønske om å hindre båten fra å bli rekvirert. Trolig ble

dette hennes skjebne, for «Kathleen» huskes ute av sitt rette element og med avflasset hvitmaling til midt i 1950-årene. Til gjen-gjeld var hun i denne tilstanden tiltrekkende tumleplass for barna i familien og deres ven-ner. Det var et spennende skrog å klatre opp i og leke i, og det var forlokkende med vep-sebolene som hadde mønstret på i skapene i borde. «Kathleen» er ikke sett siden, men det er litt trøst i at siste seilas var med glade barn som mannskap. Den stående riggen over-levde, og masten, sannsynligvis med bom og gaffel, sto i mange år ved Seilerhytta som signalmast. Heller ikke den er det noe igjen av.

Historien har likevel en merkelig evne til å overleve, om enn med mindre biter til et-terfølgerne. Etter førti år viste det seg nem-lig at klyverbommen og rorkulten fortsatt eksisterte. Så båten hode og hale finnes fortsatt, sammen med relikvier som båten gamle KNS-splittflagg, et par pjolterglass brukt om bord, premier, målebrev, bilder og opptegnelser. Historie kan derfor leve videre på minst tre ulike måter. I tilfellet «Kathleen» ville skjebnen at det viktigste, selve båten, dessverre er borte. Seilergleden med egenskapene og kunnskapene fortsetter med replikaen «Kathleen II» fra 1984. De oppbevarte minnene og beretningene danner grunnlaget for denne historien, som derfor går videre på sitt uutgrunnelige vis.

HELLENES, AUNE, SVEEN & JØLBERG DA

Besøksadresse: Torvet 11, 3256 Larvik

Postadresse: P.B 245, 3251 Larvik

Tlf: +47 33 18 52 00

Mob.: +47 92 60 54 44

Fax: +47 33 18 45 12

E-post: soh@advokateneilarvik.no

www.advokateneilarvik.no

Hei kjære venner!!

VELKOMMEN til sommerfest på bøljan blå

Fredag 12. juni møtes vi på Skottebrygga og seiler oss en tur –
hvis ikke koronaen gjør at vi må avlyse.

Vi har strandhugg, tar kanskje et forfriskende bad,
og koser oss med reker og tilbehør på et skjær i Viksfjord.

Det blir rekespleis- jeg kjøper inn reker og loff,
men alle tar med egen drikke og ev. noe godt til kaffen. Sangheftene blir med
- Fredrik tar med gitaren. Andre musikalske innslag ønskes også velkommen!

Avreise klokka 18.00, og så ser vi når vi føler for å dra hjem igjen.

Bindende påmelding til Vigdis Mette Amlie innen onsdag 10. juni.

Tlf 98044105/ mail: vigdisamlie123@gmail.com

***Festkomiteen håper riktig mange blir med og ønsker velkommen om bord!!
Eventuelle tilleggsopplysninger finner du på www.frithjof.no***

Støtt Frithjof II med Grasrotandelen fra Norsk Tipping

GRASROTANDELEN®

Slik gjør du:

Få spillekort hos kommisjonær, eller på www.norsk-tipping.no.

Ta med deg strekkoden og ditt spillekort til en kommisjonær, eller send SMS:

GRASROTANDELEN 977151694 til 2020 (tjenesten er gratis) eller Internett:

www.grasrotandelen.no

eller www.norsk-tipping.no,

eller bruk Norsk Tipping Mobilspill.

LOSSKØYTA FRITHJOF II

Organisasjonsnummer: 977151694

32774977151694

Takk for at du støtter oss via
Grasrotandelen

Arild Andersen Elektro AS

Trenger du elektriker?

elektrikerkjedens

Din trygghet - vårt ansvar!

Tlf. 33 13 55 90

www.aaelektro.no

Bergs
Rør og Byggservice as

*Kvalitet og service
til en fornuftig pris*

Tlf 922 02 422

www.bergsrør.no

CARLSENFRTZØE

Den lokale byggevarespesialisten

Larvik & Stavern

Tlf. 33 13 23 00 - 33 13 99 66

www.carlsenfritzoe.no

SØNDERSRØD

33 11 80 60

dag-arild-bakken@ngbutikk.no

Frithjofprodukter

Marineblå Frithjof-genser

Utsolgt. Det blir vurdert å bestille nytt opp-lag dersom interessen er stor nok.

T-skjorter i bomull

Offwhite Str. 12-13 år, S og XL

Marineblå 3-14 år, S, M, L, XL Pris **kr 100,-**

CD'n Frithjof II

Identisk med den gamle kassetten, full av sommer, venner, kyst og bølgeskvulp.

Pris 100,-

Kystkultur i Vestfold. Frithjofs venner 30 år... og vi seiler videre

Her er samlet artikler fra medlemsbladene som belyser liv og virke langs kysten fra generasjoner tilbake og til vår egen tid.

Samlet av
Fredrik Lange-Nielsen,
Marit Ønvik og Line Lund.

Pris: kr 300,-

*Alle produktene kan kjøpes hos
Vigdis Mette Amlie, tlf: 980 44 105,
vigdisamlie123@gmail.com
Må produktene sendes, kommer porto i tillegg*

*Boka Kystkultur i Vestfold kan
også kjøpes hos
Norli Bokhandel på Amfi, Larvik.*

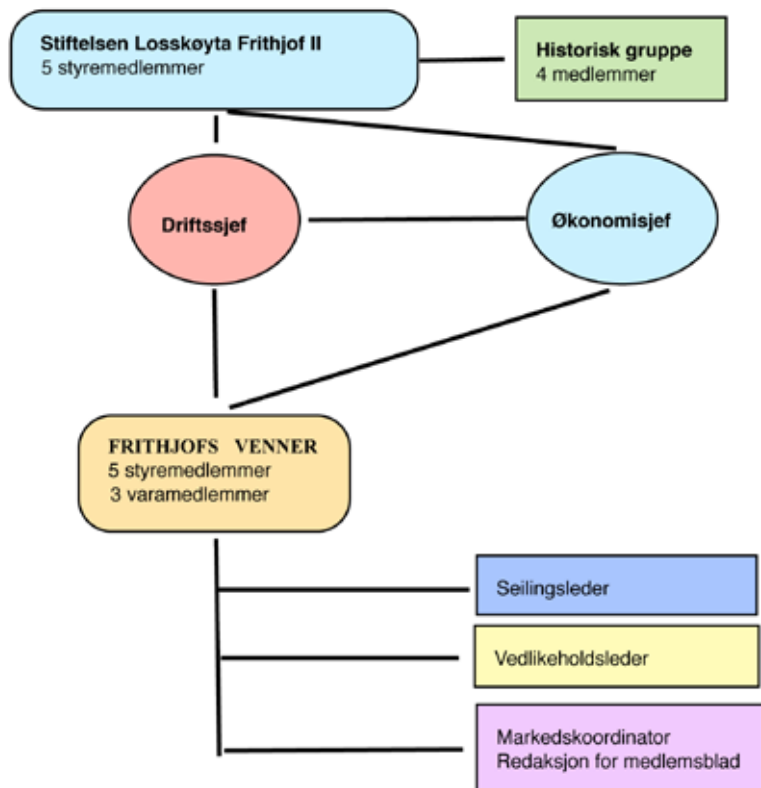
Skal du flytte?

Ved hver utsendelse av medlemsblad og medlemskontingent får vi ekstraarbeid med blad/brev i retur fordi noen har flyttet. Automatisk omadressering fra Posten har begrenset varighet, og etter perioden returneres sendingen med påskrift "Adresse ukjent" eller "Omadresseringsperiode utløpt".

Hvis du skal flytte så husk på oss!!!

Send oss en lapp eller en epost. Det sparer oss for både ekstra arbeid og ekstra porto. Send til erling@augland.net

Losskøyta Frithjof II - Organisering

Stiftelsen Losskøyta Frithjof II

Styrets oppgave er å opprette årlig avtale om vedlikehold og drift, samt utarbeide årlige budsjett. Følge opp alle myndighetskrav i hht stiftelsesloven og Stiftelsens vedtekter samt forestå søknader om offentlige og private tilskudd til utbedring av den historiske losskøyta.

DRIFTSSJEF

Sørge for at avtale om drift, vedlikehold og utbedringer følges og ha overoppsyn med losskøyta samt utarbeide drift og vedlikeholdsprogram.

ØKONOMISJEF

Forestå regnskapsføring og inn-utbetalinger for Stiftelsen og Venneforeningen i tråd med god regnskapsskikk.

FRITHJOFs VENNER

Styrets plikt og ansvar er å forholde seg til avtale om bruk (drift), vedlikehold, utbedring og markedsføring av losskøyta og forholde seg til godkjent årlig budsjett samt bistå Stiftelsen i en aktiv markedsføring slik at losskøyta er til nytte og glede for alle som søker en historisk maritim opplevelse.

Styret i Stiftelsen Losskøya Frithof II

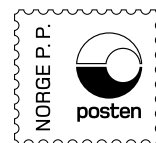
Funksjon	Navn	Adresse	E-post	Mobil	Representer forening
Leder/ sekretær	Einar A. Andersen	Vestre vei 29 1397 Nesøya	post@nestinvest.no	669 82 944	Frithjofs Venner
Styremedl./ Økonomi	Erling Augland	Fjellvikveien 4 3280 Tjodalyng	erling@augland.net	982 31 827	Frithjofs Venner
Styremedl./ Driftsjef	Thor-Ivar Gulliksen	Svaleveien 14 3258 Larvik	gullikth@hotmail.com	452 66 495	Foreningen Larvik Sjøfartsmuseum
Styremedl.	Bjørn Hellner	Frankendals-veien 89 3274 Larvik	bjhellne@online.no	970 71 239	Kystlaget Fredriksvern
Styremedl.	Fredrik Lange-Nielsen	Snarveien 5 3260 Larvik	brilehne@online.no	905 67 956	Foreningen Larvik Sjøfartsmuseum

Styret i Frithjofs Venner

Funksjon	Navn	Adresse	E-post	Mobil
Leder/ sekretær	Ronald Nilsen	Ekebakken 13 3264 Larvik	ronalldnisen@gmail.com	948 91 364
Styremedlem	Vigdis Mette Amlie	Trygvesgate. 15 3257 Larvik	vigdisamlie123@gmail.com	980 44 105
Styremedlem	Anne Thorenfeldt	Storgata 68 3262 Larvik	annet@vfk.no	976 12 117
Styremedlem	Dag Ottar Wold	Oterøyveien 2 3260 Larvik	dag.ottar.wold@ norconsult.com	454 04 424
Styremedlem	Svein Flusund	Rogneveien 5 3290 Stavern	svein3261@gmail.com	992 90 804
Varamedlem	Bjørn Hellner	Frankendals-veien 89 3274 Larvik	bjhellne@online.no	970 71 239
Varamedlem	Olaf Klunderud	Vestveien 55 3292 Stavern	olaf.klunderud@gmail.com	901 53-241
Varamedlem	Linda Nilsen Augland	Fjellvikveien 4 3280 Tjodalyng	linda@augland.net	920 53 061

Andre sentrale funksjoner

Funksjon	Navn	Adresse	E-post	Mobil
Dugnadsansvarlig	Fredrik Lange-Nielsen	Snarveien 5 3260 Larvik	brilehne@online.no	905 67 956
Seilingsansvarlig	Anne Thorenfeldt	Storgata 68 3262 Larvik	anne.thorenfeldt@gmail.com	976 12 117
Pr/rekvisiter	Vigdis Mette Amlie	Trygvesgate 15 3257 Larvik	vigdisamlie123@gmail.com	980 44 105
Redaktør medlemsblad	Fredrik Lange-Nielsen	Snarveien 5 3260 Larvik	brilehne@online.no	905 67 956
Web/internett	Erling Augland	Fjellvikveien 4 3280 Tjodalyng	erling@augland.net	982 31 827

Avsender:
Frithjofs Venner
Postboks 134
3251 LARVIK

Bli en “Frithjof-vønn”!

Losskøyta Frithjof II eies av en stiftelse som står ansvarlig for drift, vedlikehold og restaurering. Skøyta venneforening - Frithjofs Venner - har som oppgave å støtte opp om Stiftelsens arbeid og å skape et levende miljø rundt båten.

Bli med du også! Støtt opp om bevaringen av Frithjof II. Bli medlem i “Frithjofs Venner”. Det koster lite, men er til stor hjelp for oss, og du får selv mye igjen for medlemskapet. Det forplikter ikke til dugnad eller annen form for innsats, men har du lyst til å arbeide aktivt med bevaring av Frithjof II, er du hjertelig velkommen.

Aktiv eller ikke, så vil du få tilsendt vårt medlemsblad “Frithjof II”. Bladet speiler aktivitetene i foreningen og inneholder ellers artikler med historisk tilsnitt knyttet til Frithjof og kystkulturen. Her får du også tilbud om gratis medlemsturer med Frithjof II, og invitasjoner til fester og forskjellige arrangementer. Medlemsskapet gir deg bedre muligheter til å bli kjent med skøyta historie. Samtidig er du med på å sikre at Frithjof blir bevart for framtiden, og får seile i sitt opprinnelige farvann.

*****

Ja, jeg/vi ønsker medlemskap

Navn:	☐ Enkelt medlemskap (kr 300,- pr. år)
Adresse:	☐ Familiemedlemskap (kr 400,- pr. år)
Poststed:	☐ Pensjonister (kr 150,- pr. år)
Telefon:	☐ Aktiv / Passiv
E-post::	

Velkommen blant Frithjofs Venner:

Hvis du vil slippe å klippe i bladet, kan du kopiere eller skrive av talongen.

Sendes til:
Frithjofs Venner, Postboks 134, 3251 LARVIK